

Det nye Danmark

– en enkel offentlig sektor tæt på borgeren

Regeringen
April 2004

Det nye Danmark – en enkel offentlig sektor tæt på borgeren, april 2004

Publikationen kan bestilles hos:

Schultz Information
Herstedvang 12,
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

Omslag: SchultzGrafisk
Billeder: Scanpix
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 10.000
Pris: Gratis
ISBN: 87-7856-644-4

Elektronisk publikation:
ISBN: 87-7856-645-2

Publikationen kan hentes på www.detnyedanmark.dk

Forord

Danmark har gennemgået kolossale forandringer siden kommunalreformen i 1970. Afstande mellem mennesker, virksomheder og institutioner er blevet mindre – på grund af teknologi, der gør det nemmere at komme i kontakt med hinanden, og på grund af transport, der fører os hurtigere frem til målet. Det, der tidligere følte langt væk, er kommet tættere på.

Mobiliteten er blevet større. For stadig flere danskere er det naturligt at køre længere til og fra arbejde end tidligere. Vi bevæger os længere for at købe ind, lade os underholde og deltage i fritidsaktiviteter.

Teknologien giver os helt nye muligheder. Alle myndigheder og de fleste borgere har adgang til Internettet. Vi har udviklet os til en af verdens mest avancerede IT-nationer og kan derfor komme i kontakt med det offentlige hurtigere og lettere end før.

Vi er bedre uddannede. Vi ønsker større indflydelse og et levende demokrati. Vi er blevet mere kritiske, og vi holder fast i vores ret.

Forventningerne til den offentlige service er vokset. Vi betaler mere til det offentlige og stiller naturligt nok krav om kvalitet for vores skattekroner. Antallet af offentligt ansatte er mere end fordoblet siden 1970.

Vi bliver flere ældre, og der bliver færre hænder til at løfte opgaverne. Den offentlige sektor kommer til at miste mange gode medarbejdere, som går på pension i de kommende år.

Mange nye opgaver og udfordringer er således kommet til i den offentlige sektor. Men strukturerne er ikke fulgt med. Med de nuværende rammer er Danmark ikke rustet til at håndtere de store forventninger fra borgerne og de udfordringer, der kommer af flere ældre og færre erhvervsaktive. Derfor må vi indrette den offentlige sektor på at løse opgaverne mere enkelt og mere effektivt.

Alle disse udviklingstendenser øger kravene til indretningen af den offentlige sektor. Det er nødvendigt at fremtidssikre den offentlige service.

Ansvar for at løse opgaverne er i dag spredt på for mange offentlige myndigheder – hvoraf nogle er meget små. Det kan gøre det vanskeligt for borgerne at gennemskue, om de vitterlig får en god service af høj kvalitet for deres skattekrone. Og de mange små enheder kan gøre det vanskeligt at opbygge og udvikle de nødvendige kompetencer i den offentlige sektor.

Regeringen ønsker derfor at gennemføre en gennemgribende reform af den kommunale struktur. Den offentlige sektor skal moderniseres, så den lever op til fremtidens udfordringer med hensyn til nærhed, kvalitet og effektivitet. Den offentlige sektor skal være enkel og med færre niveauer.

Strukturen må indrettes bedre på at nå målene. Arbejdsløse skal hjælpes hurtigt tilbage på arbejdsmarkedet. Der skal være gode vækstbetingelser for virksomhederne. Familier med sociale problemer skal have kvalificeret og hurtig hjælp. Alle skal have adgang til den bedste uddannelse. Syge skal have den bedste behandling, uanset hvor man bor i landet. Alle borgere skal have fri, lige og gratis adgang til den bedste behandling. Vi skal have et sundhedsvæsen i verdensklasse.

De centrale velfærdsopgaver skal løses så tæt på borgerne som muligt, så man lokalt kan gøre en forskel. Det er selve fundamentet for et levende nærdemokrati. Det forudsætter, at vi samler opgaverne tættere på borgerne, at vi sikrer større og bæredygtige enheder, og at vi garanterer opfølgning på mål og resultater.

Den offentlige sektor skal i det hele taget indrettes på borgernes præmisser og med udgangspunkt i deres behov. Man skal ikke henvende sig flere forskellige steder, før man finder den rette myndighed. Med kommunerne som hovedindgang til den offentlige sektor bliver det mere enkelt og overskueligt for borgerne at finde ud af, hvor man skal henvende sig. Ansvar – ikke mindst for de svageste borgere – bliver langt mere entydigt placeret.

Regeringen ønsker en enkel og effektiv offentlig sektor tæt på borgerne, hvor skranker skal brydes ned, og vaner tænkes om. Regeringen vil skabe en offentlig sektor med én indgang og ét mål: Mennesker først.

Regeringen, april 2004

Reformen i hovedtræk

Formålet med kommunalreformen er, at den enkelte borger skal have mere kvalitet for pengene i den offentlige service, navnlig i sundhedsvæsenet. Midlet er at styrke det lokale demokrati gennem stærke, bæredygtige kommuner.

Regeringens mål – En offentlig sektor indrettet efter borgernes behov

- Mere kvalitet for pengene uden stigning i den samlede beskatning.
- Et sygehusvæsen med kortere ventetid og behandling i international topklasse.
- En enklere og mere målrettet indsats for at få folk i arbejde.
- Klart ansvar og opgør med gråzoner, så mennesker ikke bliver kastebold mellem forskellige myndigheder.
- Mere sammenhængende indsats for de handicappede og de svage grupper.
- Bedre udviklingsmuligheder for alle egne af Danmark.
- Beskyttelse af de nationale miljø- og naturværdier.
- Mindre bureaukrati, færre skranker og overskuelighed for borgerne gennem én indgang til det offentlige.
- Større borgerindflydelse – mere demokrati og større brugerdeltagelse.
- Øget valgfrihed.
- Mere sammenhæng i ungdomsuddannelser af høj faglig standard.

Regeringen ønsker offentligt ejede sygehuse i verdensklasse. Der skal være fri, lige og gratis adgang til behandling af høj kvalitet uden unødigt ventetid. Derfor vil vi samle kræfterne og oprette fem stærke sundhedsregioner, der kan udvikle et bedre offentligt sundhedsvæsen. Sundhedsvæsenet sikres lige vilkår i hele landet og finansieres primært af staten, som opkræver et ensartet sundhedsbidrag. Amtsskatten afskaffes. Sundhedsregionerne skal have en direkte politisk valgt ledelse, der kan koncentrere sig fuldt ud om sundhedsopgaven.

Regeringen ønsker klare og entydige ansvarsforhold i al opgaveløsning. Borgerne skal kun henvende sig ét sted, når de har brug for offentlige serviceydelser. Ingen skal være kastebold mellem forskellige myndigheder. Beslutningerne skal tages tættest muligt på borgerne. Regeringen lægger vægt på at styrke og videreudvikle den decentrale offentlige sektor, der er et særkende for Danmark. Derfor foreslår regeringen, at kommunerne bliver den primære indgang til den offentlige service bortset fra på sundhedsområdet.

Kommunerne får ansvaret for at løse langt de fleste velfærdsopgaver. Derved bliver den offentlige sektor mere enkel og får færre niveauer. Det stiller krav til

kommunernes bæredygtighed såvel med hensyn til størrelse som med hensyn til faglige kompetencer. Forudsætningen for et styrket decentralt Danmark er, at vi samler opgaverne tættere på borgerne i større og bæredygtige enheder, og at vi garanterer opfølgning på mål og resultater.

Med fem sundhedsregioner og stærkere kommuner lægger regeringen op til, at amterne nedlægges. Det er i dag med et land af Danmarks størrelse hverken nødvendigt eller tidssvarende, at både stat, amter og kommuner skriver skat ud og administrerer opgaver, der lapper ind over hinanden. Med kun to skatteudskrivende led fremover bliver det klarere for borgerne, hvem der beslutter den skat, som skal betales. Regeringen vil sikre, at omlægningerne i skatteudskrivningen sker uden forhøjelser i det gennemsnitlige skattniveau.

En lang række opgaver fra amterne og staten overføres til kommunerne, som vil være i stand til at løfte opgaverne i og med, at de bliver større. Regeringen vil gennemføre en udligningsreform, der skal sikre, at de økonomiske virkninger for de enkelte kommuner af opgaveflytningerne bliver udjævnet mest muligt. Regeringen vil derfor i tilknytning til opgaveændringerne fremlægge lovforslag i Folketinget om en udligningsreform. Regeringen vil sikre, at omlægningen sker uden stigning i den samlede beskatning.

Regeringen lægger vægt på, at kommunernes bæredygtighed tilvejebringes i en frivillig proces. Større kommuner er ikke et mål i sig selv, men et middel til at løse flere opgaver tæt på borgerne. Strukturkommissionen anbefaler i sin betænkning, at kommuner med mange opgaver har mindst 30.000 indbyggere, og at kommuneinddelingen bygger på samhørighed inden for kommunegrænsen. Den anbefaling kan regeringen tilslutte sig.

Kommunerne får imidlertid frihed til selv at finde lokale løsninger. Mindre, men bæredygtige kommuner vil kunne fortsætte, hvis de indgår forpligtende samarbejder. Sådanne bindende aftaler skal give sikkerhed for, at kommunerne i samarbejdet kan løse de kommunale opgaver på en tilfredsstillende måde.

Kommunerne skal inden den 1. januar 2005 redegøre for, hvordan man vil sikre, at man lokalt er i stand til at løse de nye opgaver. Regeringen vil være indstillet på at imødekomme ønsker om særlige løsninger for de øer, der i dag udgør – eller er på vej til at danne – én selvstændig kommune. Regeringen ønsker, at man lokalt får tid til at forberede de omfattende ændringer, således at den samlede reform kan træde i kraft den 1. januar 2007. De nye kommunale

råd, der vælges ved kommunevalget i november 2005, vil i 2006 som deres første opgave skulle forberede reformen. De hidtidige kommunalbestyrelser i de sammenlagte kommuner og amtsrådene bliver samtidig forlænget med ét år med henblik på at bestyre de nuværende kommuner og amter i tiden op mod reformens ikrafttræden.

Medarbejderne i den offentlige sektor besidder de helt afgørende kompetencer i forhold til løsningen af velfærdsopgaverne i Danmark. Derfor følger alle medarbejderne i kommuner, amter og stat med opgaverne over i en ny struktur.

Hovedlinier i strukturreformen

- Amterne nedlægges.
- Fem sundhedsregioner overtager ansvaret for sygehuse og sundhed. Sundhedsregionerne styres af politikere, som vælges direkte. Sundhedsregionerne udskriver ikke skat. Sundhedsvæsenet sikres lige vilkår i hele landet og finansieres primært af staten, der opkræver et ensartet sundhedsbidrag. Amtsskatten afskaffes.
- Større kommuner på mindst 30.000 indbyggere bliver borgernes primære indgang til den offentlige service. Mindre, men bæredygtige kommuner vil kunne fortsætte, hvis de indgår forpligtende samarbejder om en række opgaver.
- Beskæftigelsesindsatsen samles til gavn for de ledige i et enstrenget system. Kommunerne etablerer jobcentre, som servicere alle ledige, uanset om de er forsikrede eller ej. Staten overvåger og lægger rammerne for indsatsen.
- Sammenhængende ungdomsuddannelser. Selvejende gymnasier forankres i staten, der får det samlede ansvar for alle ungdomsuddannelser.
- Kommunerne overtager ansvaret for at hjælpe de svage grupper og grupper med særlige behov for fx specialundervisning i deres nærområde. Staten sikrer udbudet af de mest specialiserede tilbud til fx handicappede.
- Kommunerne får det samlede ansvar for den lokale erhvervsindsats i samspil med det lokale erhvervsliv.
- Plan-, natur- og miljøopgaver, herunder den direkte kontakt til borgere og virksomheder, samles som udgangspunkt i kommunerne. Staten varetager de overordnede hensyn til natur, planlægning og miljø af bredere samfundsmæssig betydning.
- Kommunerne får større ansvar for kulturområdet. Samtidig øger staten sit engagement i hele landets kulturliv ved udpegning og finansiering af særlige kulturelle fyrtårne.
- Kun to skatteudskrivende led. Ansvaret for opkrævning og ligning af skat samles i staten, mens den direkte borgerbetjening varetages i kommunerne.

Fem stærke sundhedsregioner skal sikre høj kvalitet og kort ventetid

- Regeringen vil sikre et stærkt offentligt sundhedsvæsen, der tilbyder patienterne fri, lige og gratis adgang til forebyggelse, undersøgelse, behandling og pleje på et højt fagligt niveau.

Reformer på sundhedsområdet har fra starten været en af regeringens centrale målsætninger. Regeringen har givet sundhedsvæsenet en saltvandsindsprøjtning, nedbragt ventetiderne, udbygget det frie valg og sat kvalitet øverst på dagsordenen. Patienten er sat i fokus. Vi har haft succes med at belønne de sygehuse, der yder en ekstra indsats, dvs. behandler flere patienter med et godt resultat. Regeringen vil fortsætte og udbygge denne indsats.

Næste skridt består i tage fat på de strukturelle problemer i sundhedsvæsenet. Regeringen ønsker, at sundhedsvæsenet skal være præget af kvalitet, nærhed og trykthed.

Regeringen ønsker offentlige sygehuse i verdensklasse. Hvor alle borgere, uanset pengepung kan få behandling af ensartet og høj kvalitet uden unødigt ventetid. En kræftpatient skal fx kunne være sikker på at få den bedst tænkelige behandling og de bedste overlevelsesmuligheder uanset, hvor vedkommende bor.

Regeringen vil samtidig gøre op med manglen på sammenhæng i patientforløbene og den for store forskel på kvaliteten og effektiviteten. Borgerne skal opleve en højere kvalitet og en bedre sammenhæng i patientforløbene, når de har brug for sundhedsvæsenets tilbud. Færdigbehandlede ældre skal fx ikke fastholdes på sygehusene, blot fordi kommunerne ikke har tilbud til dem lokalt.

Den praktiserende læge skal fortsat være patientens personlige hovedindgang til sundhedsvæsenet. En lægefaglig visitation sikrer, at patienternes sundhedsfaglige behov hele tiden prioriteres først. Men kommunerne skal – og får nu en økonomisk tilskyndelse til at – sikre, at der er et lokalt plejetilbud til fx en ældre dehydreret borger, der ikke har behov for at blive indlagt på sygehus.

Ny organisering i sundhedsregioner

Konklusionerne fra Det Rådgivende Sundhedsudvalg og Strukturkommissionen er klare: Amterne er for små til at varetage en optimal sygehusplanlægning.

Og amterne er for små til at sikre et tilstrækkeligt patientunderlag og dermed kvalitet for en række behandlinger.

Regeringen vil samle kræfterne og oprette fem stærke sundhedsregioner. Regionerne får ansvaret for sundhedsvæsenet og dermed ansvaret for sygehusene, praktiserende læger, speciallæger og tandlæger samt medicin og øvrig sygesikring.

Med fem nye sundhedsregioner bliver der grundlag for at samle flere behandlinger, udnytte fordelene ved specialisering bedre og sikre den bedst mulige anvendelse af knappe personaleresourcer. Større regioner giver et bedre grundlag for at samle behandlingen af de forskellige sygdomme og dermed øge rutinen hos personalet og den faglige kvalitet i den behandling, patienterne modtager.

De fem sundhedsregioner vil give et stærkt planlægningsgrundlag og gøre det muligt at give kvaliteten et markant løft. De komplicerede sygehusbehandlinger kan samles hos de mest kyndige og rutinerede hænder.

Etableringen af de fem regioner skal kombineres med en stærk landsdækkende koordinering, der sikrer den nødvendige samling af de mest specialiserede funktioner til gavn for patienter med sjældne sygdomme, men også for fx kræft- og hjertepatienter.

Sygehusene skal leve op til ensartede kvalitetsstandarder. Servicedeclarationer skal skabe fuld åbenhed om sygehusafdelingernes kvalitet, tilbud og faciliteter.

Alle regioner skal have de samme økonomiske muligheder for at tilbyde borgerne den bedste behandling. Derfor skal sundhedsregionerne ikke finansieres af egne skatter, som afhænger af indbyggernes indkomst. Staten skal i stedet sikre ensartede økonomiske vilkår for alle regioner og alle borgere i hele landet.

Sundhedsregionerne, som ledes af folkevalgte, skal sikre, at de penge, der er til rådighed på sundhedsområdet, bruges bedst muligt til gavn for borgerne. De sygehuse, der gør en ekstra indsats for at behandle patienterne, skal honoreres.

De direkte valgte politikere får et klart og entydigt ansvar for at give borgerne mest mulig sundhed for pengene. Sundhedsopgaven er så vigtig, at den kræver de ansvarlige politikeres fulde og udelte opmærksomhed.

Fokus på den lokale indsats

Sygehusene tegner sig for en stor del af udgifterne, men sundhed handler ikke kun om højteknologisk sygehusbehandling. De fleste borgeres kontakt til sundhedsvæsenet sker uden for sygehusene. Sundhedsvæsenet omfatter også mange andre sundhedstilbud som fx den praktiserende læge, speciallægen, hjemmeplejen, sundhedspleje, fysio- og ergoterapi, fødselsforberedelse og laboratorieundersøgelser. Derfor må fremtidens sundhedsvæsen ikke kun tilrettelægges ud fra hensynet til effektiv sygehusdrift.

Patienternes oplevelse af kontinuitet, sammenhæng og tryghed er afgørende i et moderne sundhedsvæsen. Mange borgere har været i kontakt med deres praktiserende læge, inden de indlægges, og de udskrives til videre forløb hos fx hjemmeplejen, sundhedsplejen eller den praktiserende læge. Og som borger er man ligeglad med, hvilken offentlig myndighed der har ansvaret for hvad. Man vil bare være sikker på, at man fx kan få sin genoptræning, når man bliver udskrevet fra sygehuset efter et indlæggelsesforløb, eller at man ikke bliver indlagt unødvendigt for fx at få skiftet kateter, hvis det lige så godt kan foregå i ens eget hjem.

Derfor skal strukturen sikre de bedst mulige rammer for sammenhæng i patientforløbene. Patienterne skal opleve sammenhængende forløb, hvor de er i centrum både inden, under og efter indlæggelse.

På den baggrund vil regeringen samle ansvaret for genoptræning, der ikke foregår under sygehusindlæggelse, hos kommunerne, så de ældre patienter med behov for opfølgning og pleje vil opleve en sammenhængende indsats hos den samme myndighed. Patienterne skal opleve et samlet sundhedsvæsen uden gråzoner mellem myndigheder.

Med flere ældre og kronisk syge, der kræver langvarig behandling, er der behov for at styrke de nære sundhedstilbud – tæt på borgerens eget hjem og egen læge. Et øget kommunalt medansvar for sundhedsområdet vil give patienterne bedre og flere tilbud i deres nærmiljø, fx akutstuer i tilknytning til plejehjem.

Der skal være fokus på lokal sundhedsfremme og forebyggelse, så vi undgår, at lige så mange som i dag bliver syge. Derfor skal kommunerne kunne etablere og udvikle nye, lokale løsninger på blandt andet forebyggelses- og genoptræningsområdet, fx i lokale sundhedscentre i et partnerskab med sundhedsregionerne.

Regeringen ønsker, at der i sundhedsvæsenet skal være en klar tilskyndelse til at fremme sundhed og forebyggelse. I dag er det fx ikke kommunerne, der høster den økonomiske gevinst ved at opruste på forebyggelsen. Den slags kassetænkning skal der gøres op med. Det er nødvendigt, at sundhedsfremme og forebyggelse tænkes ind i de økonomiske styringsmekanismer i sundhedsvæsenet.

Derfor skal kommunerne have et delvist betalingsansvar for egne borgeres behandling i sundhedsvæsenet. Kommunerne skal have medansvar og økonomisk tilskyndelse til at forbedre den forebyggende og opfølgende indsats i form af genoptræning og pleje. De kommuner, der via en effektiv forebyggelses- og plejeindsats hjælper flere ældre medicinske patienter, belønnes ved, at de skal betale mindre til borgernes sygehusindlæggelser. Et klart kommunalt ansvar for pleje og forebyggelse kan samtidig aflaste sygehusvæsenet for indlæggelser, der ikke er behov for. Derved frigøres kapacitet og specialiserede faglige ressourcer til dem, der har behov for indlæggelse.

Regeringen vil igangsætte en kortlægning af akutområdet og den præhospitale indsats. Formålet er at sikre befolkningen hjerteambulancer, hurtige muligheder for indlæggelse osv.

For at styrke mulighederne for samarbejde og faglig udveksling flyttes sygeplejerske- og radiografskolerne fra amterne til staten. Uddannelsernes kvalitet ønskes styrket gennem en forankring i stærke tværfaglige fællesskaber med forskningstilknytning. Uddannelserne placeres derfor i centre for videregående uddannelser. Tilsvarende flyttes social- og sundhedsskolerne fra amterne til staten.

Fem nye sundhedsregioner, der opfylder patienternes behov

- Fem stærke sundhedsregioner, som ledes af direkte valgte politikere, skal varetage ansvaret for sygehusene, praktiserende læger og øvrig sygesikring.
- Alle regioner får samme vilkår og modtager et beløb efter en fast fordelingsnøgle og en afregning pr. patient, så ekstra aktivitet belønnes.
- Der etableres en styrket landsdækkende koordinering, som skal sikre samling af den allermest specialiserede behandling og en systematisk opfølgning på kvalitet, effektivitet og it-anvendelse i sundhedsvæsenet på grundlag af fælles standarder.
- Kommunerne får ansvaret for forebyggelse, pleje og genoptræning, der ikke foregår under indlæggelse.
- Kommunerne får et delvist betalingsansvar for egne borgeres behandling i sundhedsvæsenet, således at kommuner, der yder en effektiv forebyggelses-, trænings- og plejeindsats, belønnes.
- Kommuner og regioner forpligtes i lovgivningen til at samarbejde om sammenhæng mellem behandling, genoptræning, forebyggelse og pleje. Obligatoriske sundhedsaftaler skal blandt andet indeholde aftaler om udskrivningsforløb for svage ældre patienter samt aftaler om forebyggelse og genoptræning.
- Kommuner skal kunne etablere lokale sundhedscentre, der blandt andet kan udvikle lokale løsninger på fx forebyggelses- og genoptræningsområdet.
- Akutområdet kortlægges.
- Ansvaret for sygeplejerske- og radiografuddannelserne samt social- og sundhedsskolerne overgår til staten.

Styrket indsats for flere i arbejde – en enstrenget beskæftigelsesindsats

- Regeringen vil styrke indsatsen for at få flere i arbejde. Regeringen vil derfor samle og forenkle beskæftigelsesindsatsen i nye lokale jobcentre i kommunerne tæt på borgere og virksomheder og med statslig overvågning og styring.

Er man blevet ledig, skal man tilbydes kvalificeret hjælp til at finde et arbejde – uanset om man er medlem af en arbejdsløshedskasse eller ej.

I dag er beskæftigelsesindsatsen fordelt på to parallelle systemer. Arbejdsformidlingen eller kommunen hjælper den ledige, alt efter om man er forsikret eller ej. Det er hverken logisk eller hensigtsmæssigt. Vi risikerer, at systemerne spærrer for de bedste løsninger, og at den arbejdsløse skal løbe spidsrod mellem flere myndigheder.

Den nuværende opdeling af beskæftigelsesindsatsen afspejler ikke de lediges behov. Det indebærer en risiko for, at de ledige ikke får de nødvendige tilbud.

I virkelighedens verden kan man ikke opdele de ledige i en gruppe af stærke forsikrede ledige og en gruppe af svage kontanthjælpsmodtagere. Svage ledige i a-kassensystemet kan have brug for at få en kombination af sociale, behandlingsmæssige og beskæftigelsesmæssige tilbud. Stærke ledige i det kommunale system har brug for et klart jobperspektiv i indsatsen. Det gælder fx de mange sygedagpengemodtagere og revalidender. I dag er der risiko for, at deres behov kommer i anden række i forhold til den sociale indsats i kommunerne.

Beskæftigelsesindsatsen skal tage udgangspunkt i den enkeltes behov og ressourcer, ikke hvilken ”kasse” man tilhører. Derfor skal beskæftigelsesindsatsen samles i et enstrenget system med én indgang så tæt på borgere og virksomheder som muligt. Fremover skal borgere og virksomheder kun henvende sig ét sted. Borgeren skal henvende sig i jobcentret, hvad enten det handler om problemer med at finde arbejde, fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet efter et sygdomsforløb eller et ønske om at udnytte IT-baserede selvhjælpsværktøjer til selv at søge efter nyt job. Virksomhederne kan henvende sig i jobcentret, hvad enten det handler om hjælp til at rekruttere arbejdskraft, til at fastholde

nedslidte medarbejdere, eller hvis virksomheden ønsker at bidrage med en jobtræningsplads, udbrede det rummelige arbejdsmarked osv.

Den nye organisering af beskæftigelsesindsatsen

Beskæftigelsesindsatsen skal organiseres i to niveauer:

- Et statsligt niveau med en central myndighed og et mindre antal regionale enheder, som varetager overvågning og styring af det lokale niveau samt tværgående opgaver
- Et lokalt niveau med nye jobcentre i kommunalt regi, hvor alle borgere og virksomheder med behov for hjælp og service skal henvende sig

Regeringen vil forankre beskæftigelsesindsatsen i kommunale jobcentre. Det giver mulighed for at sikre en bedre og mere målrettet indsats til gavn for den enkelte borger og for virksomhederne. Det betyder, at der er færre barrierer for den enkelte, og at vejen tilbage til arbejdsmarkedet derfor bliver kortere. Ved at samle indsatsen sikres det også, at borgere ikke længere falder ned mellem to stole eller bliver kasterbold mellem kommune og arbejdsformidling.

Med en enstrengt beskæftigelsesindsats sikres en indsats, der afspejler den enkeltes behov. Med lokale jobcentre i kommunen kan beskæftigelsesindsatsen gå hånd i hånd med en social indsats, hvor det er nødvendigt, så flere ledige, der i dag er låst fast i passiv forsørgelse, bliver parate til at tage et arbejde.

Den lokale indsats er gennem statslig styring tæt forbundet med den nationale beskæftigelsesindsats. Staten varetager den overordnede styring af beskæftigelsespolitikken og understøtter indsatsen regionalt og lokalt blandt andet for at forebygge og afhjælpe balanceproblemer på det regionale arbejdsmarked. Den statslige styring skal sikre, at regeringen og Folketinget fortsat har mulighed for at føre en aktiv og målrettet beskæftigelsespolitik. De statslige regionale enheder skal sikre, at ingen opgaver tabes mellem kommunegrænser, og de skal overvåge beskæftigelsesindsatsen og sikre, at der gribes ind, hvis de lokale jobcentre ikke leverer resultater.

A-kasserne bevarer deres nuværende rolle og opgaver, og arbejdsmarkedets parter sikres indflydelse både decentralt og centralt.

Styringen af økonomien på beskæftigelsesområdet skal være målrettet. Den lokale beskæftigelsesindsats skal prioriteres højt. Kommuner, der leverer gode resultater, skal have en økonomisk gevinst. Kommuner, der nedprioriterer indsatsen og ikke lever op til lovens krav, skal kunne mærke det økonomisk.

Den økonomiske styring skal tilrettelægges, så kommunerne har stærke tilskyndelser til at skabe gode resultater i beskæftigelsesindsatsen og få flest mulige i arbejde.

Refusionsregler og udligningssystem indrettes, så de økonomiske virkninger for kommunerne udjævnes mest muligt. Refusionsreglerne og tilskuds- og udligningssystemet skal sammen med større kommuner sikre, at alle kommuner er økonomisk bæredygtige og er i stand til at finansiere de kommunale opgaver, også når udgifterne stiger som følge af skift i konjunkturerne. Endvidere skal kommuner, der i særlige situationer oplever ekstraordinære ledighedsstigninger, sikres. Som følge heraf vil der være behov for at afsætte midler til at sikre særligt vanskeligt stillede kommuner.

Styrket indsats med at få flere i arbejde

- Et enstrengt beskæftigelsessystem med én lokal, kommunal indgang.
- Ledige skal fremover henvende sig på nye lokale jobcentre i kommunerne, der tager sig af alle opgaver for både forsikrede og ikke-forsikrede ledige.
- Kommunen finansierer alle udgifter til forsørgelse og den aktive indsats med statslig refusion.
- Tæt styring fra statsligt niveau med en central myndighed og et mindre antal regionale enheder, som overvåger jobcentrenes resultater og løser tværgående opgaver og sikrer tæt sammenhæng til nationale målsætninger.
- A-kasserne bevarer deres nuværende rolle og opgaver.
- Arbejdsmarkedets parter repræsenteres på alle niveauer, bidrager med rådgivning og medvirker til at udvikle beskæftigelsesindsatsen.

Sammenhængende ungdomsuddannelser

- Regeringen ønsker at sikre sammenhæng i ungdomsuddannelserne og at give gymnasierne større frihedsgrader som selvejende institutioner

Gymnasiet står centralt i det danske uddannelsessystem. Gymnasiet er den mest søgte ungdomsuddannelse og den største leverandør til de videregående uddannelser.

Regeringen vil med et sammenhængende, koordineret og fleksibelt udbud af ungdomsuddannelser sikre, at alle unge i landet får en bred vifte af gode uddannelsestilbud. I dag er ansvaret for forskellige uddannelser fordelt mellem kommuner, amter og stat. Det kan betyde, at koordinationen i forhold til udbud af uddannelser ikke altid er tilfredsstillende.

Regeringen ønsker en klar ansvarsfordeling på uddannelsesområdet, hvor kommunerne har ansvaret for folkeskolen, hvor nærhed og tæt kontakt til forældrene er vigtig, mens staten har ansvaret for resten af uddannelsessystemet. Derfor flyttes gymnasierne og hf-kurserne fra amterne til staten. Det giver en bedre sammenhæng i uddannelsestilbuddene.

Regeringen vil give undervisningsinstitutionerne de størst mulige frihedsgrader – og gøre institutionerne i stand til at disponere selv. Gymnasierne skal være selvejende institutioner, finansieret af staten og med lokalt forankrede ansvarlige bestyrelser. Det giver gymnasierne større frihed til at tilrettelægge driften efter de konkrete lokale behov og ønsker og sikrer gymnasiernes centrale placering i lokalsamfundene.

Regeringen vil sikre fagligt bæredygtige og relevante ungdomsuddannelser også i tyndt befolkede områder blandt andet ved fastlæggelse af tilskudsstrukturen. Desuden giver selvejende gymnasier mulighed for lokalt på de enkelte institutioner at indgå i og udvikle tværgående institutionsamarbejder fx mellem erhvervsskoler og gymnasier. Det vil give en lokalt funderet udvikling af strukturen for institutioner på ungdomsuddannelsesområdet.

Det frie skolevalg og den ensartede nationale kvalitet og standard opretholdes som i dag.

Undervisningsministeren får det overordnede ansvar for udbudet af studieretninger og valgfag.

Staten overtager ansvaret for voksenuddannelsescentrene med henblik på at sikre en bedre koordinering af de almene og erhvervsrettede voksenuddannelser.

Uddannelses tilbud på fælles national standard

- Det almene gymnasium og hf placeres på linje med de øvrige ungdomsuddannelser i staten.
- Det frie skolevalg ved valg af gymnasium og hf-kursus opretholdes som i dag.
- Den ensartede nationale kvalitet og standard opretholdes.
- Staten overtager ansvaret for voksenuddannelsescentrene og den forberedende voksenundervisning.

Sammenhængende indsats for svage grupper og grupper med særlige behov

- Regeringen vil sikre kvalificerede tilbud til udsatte børn og unge, udviklingshæmmede, handicappede, sindslidende, stofmisbrugere mv. Der skal være tilbud i nærmiljøet og i sammenhæng med det liv, der leves af andre borgere.
- Regeringen vil skabe større enkelhed og entydighed omkring ansvaret for specialundervisningen. Og sammenhængen mellem specialundervisningen og den almindelige undervisning skal styrkes.

De svage grupper samt grupper med særlige sociale og uddannelsesmæssige behov spænder vidt, lige fra børn og unge med indlæringsvanskeligheder til udviklingshæmmede, handicappede, sindslidende og stofmisbrugere. Men de har alle behov for effektiv hjælp. Hjælpen kan ofte bedst gives som sammenhængende tilbud til den enkelte og familien i nærmiljøet. Hele familien kan blive hårdt ramt, når et af medlemmerne fungerer dårligt.

Regeringen vil samle ansvaret, så hjælpen til den enkelte borger forankres ét sted – i kommunen. Det er kommunen, der har kontakten til den enkelte borger og familie. Ved at samle ansvaret for opgaverne i kommunerne kan man tilbyde borgere og familier en sammenhængende indsats, hvor udgangspunktet er den enkeltes behov. Indsatsen skal ikke afhænge af, om kommune og amt kan blive enige.

At ansvaret for opgaverne er kommunalt, betyder ikke, at den enkelte kommune nødvendigvis selv skal løse alle opgaver. Staten skal vedkende sig sit ansvar for, at der bliver taget hånd om de svageste borgere, hvis problemer ikke kan løses i nærmiljøet. De institutioner, som dækker de mest specielle behov for hele landet eller en hel landsdel, skal videreføres som selvejende institutioner under staten.

For at sikre en stabil overgang indfases ændringerne med en overgangsordning. Kommunerne kan som i dag fortsat søge rådgivning og vejledning om de specialiserede behandlingstilbud mv. i de nuværende rådgivningsenheder, der videreføres efter reformen, dels i staten, dels i kommunerne.

Den sociale indsats

Kommunerne overtager alle myndighedsopgaver på det sociale område i forhold til borgerne. Indsatsen over for udsatte børn og unge, for grupper med særlige behov, handicappede og for sindslidende med behov for sociale tilbud forankres i kommunerne. Den enkelte kommune forpligtes til at stille det nødvendige antal tilbud til rådighed for de forskellige målgrupper – med undtagelse af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud, hvor staten får ansvaret for at sikre det nødvendige antal pladser. Selve opgaven med at levere tilbudene kan løftes ved etablering af egne tilbud, brug af andre kommuners tilbud, brug af private udbydere eller de statslige specialiserede institutioner.

De sociale opgaver skal i højere grad løses i nærmiljøet og i et tæt samspil med de almindelige tilbud. Fx giver det mening at placere støtten til mennesker med handicap dér, hvor den direkte borgerservice i øvrigt er placeret. Det giver bedre muligheder for lokalt at kunne tilbyde sammenhængende og fleksible løsninger tilpasset den enkelte borgers behov. Tilbudene til fx handicappede borgere skal gives så tæt på borgeren som muligt, men under hensyntagen til den faglige bæredygtighed i opgaveløsningen.

Amternes botilbud og institutioner overføres til den kommune, som de ligger i. Den ændrede ansvarsplacering betyder ingen ændringer for hverken beboere eller personale.

Visse opgaver er dog så specialiserede, at den enkelte kommune kan have vanskeligt ved at løfte opgaven alene. De institutioner, som dækker meget specielle behov for hele landet eller en hel landsdel, videreføres derfor som selvejende institutioner under staten. Borgere med specielle behov skal have adgang til den nødvendige specialiserede viden og ekspertise.

Den specialiserede rådgivning og vejledning på det sociale område bevares og videreudvikles, dels i kommunalt, dels i statsligt regi. Den enkelte kommune kan som i dag trække på andre kommuners viden samt hente rådgivning og vejledning hos de landsdækkende videnscentre og hos specialrådgivningsfunktionerne.

Der indføres en forsikringsordning for at sikre kommunerne mod meget store udgifter i de dyreste enkeltsager.

For at sikre en stabil overgang indføres ændringerne med en overgangsordning, der blandt andet indebærer, at kommunerne forpligtes til at opretholde pladserne i de nuværende amtslige tilbud i 1 år efter reformens gennemførelse. Udviklingsråd med repræsentanter fra kommuner og brugerorganisationer skal følge området i overgangsperioden på fire år. Kommunerne og udviklingsrådene skal afgive en årlig redegørelse til socialministeren.

På baggrund af redegørelserne følger og vurderer socialministeren i overgangsperioden udviklingen i de samlede tilbud og sikrer den nødvendige samlede kapacitet og bredde i de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Styrket indsats for de svage grupper og grupper med særlige behov

- Ansvar for de svage grupper og grupper med særlige behov samles hos kommunerne.
- Staten får ansvar for at sikre forsyningen af de nødvendige pladser og udvikling i forhold til de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.
- Rådgivning og vejledning til brugerne og deres pårørende videreudvikles. Den uvildige Konsulentordning for Handicapområdet videreføres.
- Der sikres højt kvalificeret rådgivning for de specialiserede tilbud ved videreførelse af de landsdækkende videnscentre og sikring af de lands- og landsdelsdækkende specialrådgivningsfunktioner.
- Videreførelse af sociale udviklingsråd med repræsentanter fra kommunerne og brugerorganisationerne. Udviklingsrådene følger udviklingen i overgangsperioden og afgiver sammen med kommunerne en årlig redegørelse til socialministeren.
- En 4-årig overgangsperiode sikrer en stabil overgangsfase.

Specialundervisning

I dag er ansvaret for specialundervisningen delt mellem kommuner og amter. Det skaber gråzoner og uklarhed i indsatsen.

Ansvaret for specialundervisningen for såvel børn som voksne samles i kommunerne. Det giver én indgang og samtidig sammenhæng til kommunernes øvrige opgaver.

Regeringen vil lade kommunerne overtage ansvaret for den vidtgående specialundervisning og for specialundervisningen for voksne bortset fra forsyningen af de lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Kommunerne beslutter hvilke specialskoler, de selv vil varetage driften af, og hvilke undervisningstilbud, der skal løses i kommunale fællesskaber eller af selvejende institutioner.

De meget specialiserede tilbud til børn med vidtgående specialundervisningsbehov, dvs. de lands- og landsdelsdækkende institutioner overføres til selvejende institutioner under staten.

Specialundervisningen for børn skal ses i sammenhæng med den almindelige folkeskoleundervisning. Forældre og elever skal kun være i kontakt med én myndighed. Fremover vil det være elevens bopælskommune, der har det samlede ansvar for undervisningen fra børnehaveklassen til afslutningen på folkeskolen, også hvis eleven har behov for specialundervisning.

Et samlet ansvar giver bedre mulighed for at gøre den almindelige folkeskole mere rummelig, så færre udskilles til specialundervisning udenfor barnets nærmiljø. Og kommunen vil lettere kunne tilrettelægge en undervisning, der kan rumme flere børn i den almindelige folkeskole, fx ved hjælp af holddannelse eller særlige støttetimer, så færre børn skal flytte skole for at få den undervisning, de har behov for.

De elever, der har behov for specialundervisning, vil fortsat få det, idet de nuværende tilbud bevares. Den enkelte kommune skal ikke nødvendigvis selv løse alle opgaver. De eksisterende institutioner, som dækker specielle behov videreføres i den nye struktur.

Ansvar for de amtslige folkeskoler (specialskoler) og for de institutioner, der tilbyder voksenspecialundervisning, overtages af den kommune, de ligger i. For at sikre stabilitet under og efter opgaveflytningen vil kommunerne have pligt til mindst at opretholde antallet af pladser i de overflyttede amtslige tilbud i en overgangsperiode på 1 år for voksenspecialundervisningen og på 1½ år for specialundervisningen i folkeskolen.

Staten sikrer den nødvendige samlede kapacitet og bredde i de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Klart ansvar for specialundervisningen

- Kommunerne overtager ansvaret for den vidtgående specialundervisning og specialundervisningen for voksne.
- Staten får ansvar for at sikre forsyningen af de nødvendige pladser og udvikling i forhold til de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.
- Staten fastsætter fortsat regler for undervisningens mål og indhold i folkeskolen og for voksenspecialundervisningen.

Styrket lokal erhvervsindsats – bedre vækstvilkår

- Regeringen ønsker en erhvervsindsats, der skaber grundlaget for vækst og udvikling i alle dele af landet. Ansvar for udviklingen af de lokale erhvervsvilkår forankres i kommunerne i samarbejde med det lokale erhvervsliv.

Den lokale erhvervsindsats handler om at skabe gode lokale vækstbetingelser for virksomheder og iværksættere. Set med virksomhedernes øjne er der især tre ting, som er afgørende. Det drejer sig for det første om virksomhedsnære kommuner, der giver en hurtig og effektiv behandling af konkrete spørgsmål og afgørelser. For det andet om en nem og overskuelig adgang til de lokale tilbud om erhvervsservice uden overlap i opgaverne. Og endelig for det tredje en aktiv inddragelse af virksomhederne, når de lokale vækstvilkår skal udvikles.

Med større kommuner vil regeringen skabe bedre muligheder for en hurtig og effektiv sagsbehandling og betjening af virksomhederne i daglige spørgsmål. Opgaver vedrørende byggetilladelser, miljøgodkendelser og zonetilladelser, der i dag er delt mellem amter og kommuner, samles entydigt i kommunerne. Dermed får kommunerne et større samlet ansvar for at betjene virksomhederne i de spørgsmål, hvor nærheden til virksomhederne spiller en vigtig rolle.

Regeringen vil samle ansvaret for den lokale erhvervsservice i kommunerne. Det er derfor naturligt, at kommunerne overtager amternes opgaver på dette område. Dermed bliver kommunerne virksomhedernes indgang til tilbud om erhvervsservice, som fx information og vejledning til iværksættere og virksomheder om tilbud i erhvervsfremmesystemet, blandt andet VækstFonden og Teknologisk Service, kursusaktivitet samt henvisning til relevante professionelle rådgivere i forbindelse med virksomhedsstart og -udvikling.

De større kommuner vil få bedre muligheder for at varetage de konkrete erhvervsserviceaktiviteter. Men staten vil samtidig drage omsorg for, at de institutioner, som fx erhvervsservicecentre, forskerparker, turismeselskaber m.m., som amterne i dag medfinansierer, kan fortsætte på fornuftige vilkår i en overgangsperiode.

Endelig vil regeringen videreudvikle erhvervsamarbejderne, herunder Jylland-Fyn, Vestsjælland-Storstrøm og Øresund. Det skal ske i en ny og styrket form ved at oprette vækstfora med deltagelse af kommuner og det lokale erhvervsliv.

Vækstforaenes primære opgave bliver at deltage i prioriteringen af EU's strukturfondsmidler. Strukturfondsmidlerne vil i fremtiden kunne bruges til at udvikle de lokale vækstvilkår i alle dele af landet, fx gennem investeringer i turismeaktiviteter, forskerparker, tilpasning af lokale uddannelses tilbud og udbygning af lokale videninstitutioner, som det blandt andet kendes fra tekstilcentret TEKO i Herning.

Med den nye organisering i vækstfora lægger regeringen op til at skabe endnu bedre rammer for, at udviklingen af de lokale vækstvilkår kan vokse op nede fra og tage hensyn til virksomhedernes konkrete behov. Og som noget nyt får virksomhederne sammen med kommunerne og arbejdsmarkedets parter adgang til at deltage i prioriteringen af de lokale investeringer i vækstvilkårene, som staten vil medfinansiere via EU's strukturfondsmidler.

Styrket lokal erhvervsindsats

- Kommunerne får hovedansvaret for den lokale erhvervsindsats i samspil med det lokale erhvervsliv.
- Virksomhederne får en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling, og de skal kun henvende sig ét sted for at få behandlet miljøgodkendelser, zonetilladelser eller byggetilladelser.
- Alle tilbud om erhvervsservice samles i kommunerne, så virksomheder og iværksættere får én samlet indgang til alle lokale tilbud om erhvervsservice.
- Kommunerne og det lokale erhvervsliv får en aktiv rolle i anvendelsen af EU's strukturfondsmidler til vækstinitiativer. Det sker gennem deltagelse i et antal vækstfora.
- Vækstsamarbejderne for udkantsområderne fortsætter i tilknytning til vækstforaene, og udkantsområderne bliver et særligt indsatsområde i prioriteringen af EU's strukturfondsmidler.

Bedre kollektiv trafik

- Regeringen ønsker, at det skal være nemt og enkelt at bruge bus og tog, at taksterne skal følge prisudviklingen, og at beslutninger om den lokale trafik tilrettelægges efter lokale behov.

Regeringen ønsker at sikre sammenhæng i den kollektive trafik i hele landet, herunder i hovedstadsregionen hvor det kollektive trafiksystem er kendetegnet ved betydelig intensitet.

Uden for hovedstadsområdet finder langt hovedparten af buskørslen sted inden for kommunegrænsen. For at sikre, at bustrafikken er tilpasset borgernes behov, får kommunerne uden for hovedstadsområdet derfor hele ansvaret for den lokale bustrafik. Dermed bliver det lettere for borgerne at påvirke beslutningen om serviceniveau, køreplanlægning mv.

Til at sikre koordinering af buskørsel over kommunegrænserne oprettes kommunale trafikfællesskaber, der dækker sammenhængende pendlingsområder. De får ansvaret for fastsættelse af taksterne for bustrafik inden for trafikfællesskabets område. Når de nye trafikfællesskaber er kommet i gang, sikres det, at taksterne ikke stiger mere end pris- og lønudviklingen, ligesom det i dag gælder for togtrafikken. Det er regeringens målsætning, at der på længere sigt og i sammenhæng med et elektronisk rejsekort kan laves et landsdækkende takstsystem.

Trafikfællesskabet i hovedstadsområdet får ansvaret for både den lokale og regionale bustrafik samt lokalbanerne i området. På grund af den omfattende bustrafik mellem kommunerne etableres der særlige kollektive finansieringsordninger for bustrafikken i hovedstaden.

Metroen foreslås overdraget til DSB for at styrke den fælles planlægning, markedsføring og udnyttelse af medarbejdernes kompetencer. Samtidig sikres bedre information på tværs af tog- og metrotrafikken.

Ansvaret for togtrafikken, der udgør grundstammen i det kollektive trafiksystem, fastholdes i staten. Amtsbanerne uden for hovedstadsområdet overdrages til enten staten eller kommunerne efter en konkret vurdering og drøftelse med de kommunale parter.

For at bevare og udbygge sammenhængen mellem tog og busser oprettes uden for hovedstadsområdet to Kollektive Trafikråd for henholdsvis Øst- og Vestdanmark. De Kollektive Trafikråd skal koordinere køreplaner, trafikinformation mv. for tog og busser i området samt behandle langsigtede planer og forslag til udvikling af den kollektive trafik.

Den kollektive trafik i hovedstadsområdet er kendetegnet ved en særlig intensitet på tværs af kommunegrænser og mange forskellige trafiktyper. For at styrke sammenhængen i hovedstaden oprettes Hovedstadsrådets Kollektive Trafik Råd, der blandt andet skal sikre ordentlig kundeinformation og markedsføring af hele den kollektive trafik i området og afstemme køreplanerne for S-tog, lokaltog, metro og tilsluttende busser.

Et enkelt trafiksystem

- Kommunerne uden for hovedstadsområdet får ansvaret for bustrafikken.
- Kommunale trafikfællesskaber overtager ansvaret for den mellemkommunale trafik og for fastsættelse af taksterne for bustrafik inden for trafikfællesskabets område.
- Det kommunale trafikfællesskab i hovedstadsområdet får ansvaret for både den lokale og regionale bustrafik samt lokalbanerne i området .
- Staten står for langt størstedelen af togtrafikken og banenettet.
- Ansvaret for Metroen foreslås overdraget til DSB efter drøftelse med de kommunale parter.
- Amtsbanerne uden for hovedstadsområdet overdrages enten til staten eller kommunerne efter en konkret vurdering og drøftelse med de kommunale parter.
- Der oprettes to Kollektive Trafikråd, som skal samordne den kollektive trafik i henholdsvis Jylland og på Øerne. I hovedstadsområdet sikres sammenhængen i den kollektive trafik gennem etablering af Hovedstadsrådets Kollektive Trafik Råd.

Større kommunalt ansvar for vejene

- Regeringen ønsker at gøre administrationen af de offentlige veje mere enkel og overskuelig. Samtidig ønsker regeringen at sikre fortsat sammenhæng, effektivitet og høj kvalitet på vejområdet til gavn for befolkningens og erhvervslivets mobilitet.

Et velfungerende vejnet skal sikre et højt niveau for mobilitet, sikkerhed og fremkommelighed. I dag varetager knap 300 enheder på tre myndighedsniveauer parallelle opgaver på vejområdet.

Regeringen ønsker en enkel vejstruktur, hvor så mange amtsveje som muligt overføres til kommunerne, herunder alle amtsveje med lokalpræg, dvs. amtsveje med lav trafik og mange vejadgange.

Flere kommunale veje indebærer en betydelig decentralisering. Det vil styrke grundlaget for den lokale prioritering og koordinering, blandt andet i forbindelse med lokal by- og erhvervsudvikling.

Samtidig vil forvaltningen af vejområdet komme tættere på borgerne, som vil få lettere ved at få overblik, hvis der er spørgsmål eller ønsker om forbedring i forbindelse med en vej i lokalområdet.

Når alle veje for eksempel i et byområde bliver kommuneveje, er det lettere at foretage en sammenhængende planlægning, som harmonerer med kommunens øvrige planer, for eksempel på skoleområdet eller erhvervsområdet.

En samling af det overordnede vejnet i staten vil sikre høj kvalitet og en ensartet standard i erhvervslivets centrale transportkorridorer.

Endelig vil en samling af kompetencerne på vejområdet give et bedre grundlag for udvikling inden for områder som trafikikkerhed, informationsteknologi og trafikantservice.

Bedre veje lokalt

- Kommunerne overtager ansvaret for de fleste amtsveje. Mere end 80 pct. af de nuværende 10.000 km. amtsveje kan overføres til kommunerne
- Forvaltningen af de mest overordnede veje med international eller landsdækkende betydning samles hos staten

Helhed i miljø- og naturforvaltningen

- Regeringen ønsker at sikre beskyttelsen af overordnede natur- og miljøværdier og styrke sammenhængen mellem natur-, miljø- og planlægningsopgaven

Regeringen vil sikre de overordnede natur- og miljøværdier. Derfor overtager staten det fulde ansvar for de opgaver, hvortil der knytter sig væsentlige nationale eller internationale natur- og miljøinteresser, samt for de opgaver, der forudsætter specialviden og kun forekommer relativt sjældent.

Formålet er at skabe en helhedsforvaltning på natur- og miljøområdet. Frem for tre niveauer, vil der fremover kun være to, og opgavefordelingen bliver mere enkel og gennemskuelig.

Den overordnede planlægning på natur- og vandområdet samles i staten. Nationale bygnings-, natur- og miljøværdier skal sikres gennem en fysisk planlægning af høj kvalitet i samspil med sektorlovgivningen for blandt andet trafik-, erhvervs-, energi- og miljøområdet. Med hensyn til detailhandel vil det indebære, at den nuværende praksis fastholdes uændret. Fremover varetages administrationen af strandbeskyttelseslinie og klitfredning samlet i staten på grund af opgavernes nationale karakter. Det samme gælder planlægning knyttet til vandforsyning og grundvandsbeskyttelse.

Kommunerne får øgede frihedsgrader inden for denne overordnede ramme. Kommunerne overtager de fleste nære myndighedsopgaver med direkte kontakt til borgere, lodsejere og virksomheder. Det gælder blandt andet natur- og miljøopgaver, der fx vedrører vedligeholdelse af vandløb, beskyttelse af heder og enge eller håndtering af forurenede jord på husejerens grund.

For borgerne og virksomhederne vil det betyde en række forbedringer i forhold til i dag. For den enkelte borger eller virksomhed, der fx skal ansøge om en tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven, vil der ikke være tvivl om, hvem der skal behandle sagen. Det vil være kommunen, medmindre man står med en helt speciel sag.

Borgerne vil dermed få en entydig indgang til det offentlige på natur- og miljøområdet. For virksomhederne vil reformen også betyde, at de ikke længere skal godkendes og kontrolleres af flere forskellige offentlige myndigheder. Samlin-

gen af opgaverne hos én myndighed skaber bedre rammer for en forenklet sagsbehandling. Godkendelser, tilladelser, tilsyn, dispensationer og påbud, der vedrører virksomhedernes forurening af luft og jord, affald, spildevandsudledninger, vil fremover ske fra ét og samme sted.

Kommunerne skal etablere en kvalitetsstyringsordning for at styrke de decentrale natur- og miljøadministrationer. Det skal bidrage til at sikre borgere og virksomheder en effektiv og ensartet sagsbehandling. Elementerne i en sådan ordning vil fx være krav til de faglige kompetencer, kvalitetsmål for væsentlige lovbestemte opgaver, sagsbehandlingsmanualer for forskellige opgavetyper samt dokumentation.

Helhedsforvaltning af natur og miljø

- Ansvar for overordnede opgaver til sikring af Danmarks internationale forpligtelser, nationale interesser og teknisk komplicerede sager varetages af staten.
- Tilsynet med alle kommunale spildevandsudledninger og de kommunale affaldsbortskaffelses anlæg, der har størst forureningspotentiale, vil blive varetaget af staten.
- Øvrige opgaver på natur- og miljøområdet samles i kommunerne. Opgaver med direkte kontakt til borgere, lodsejere og virksomheder placeres således helt overvejende på det kommunale niveau.
- Der etableres en kvalitetsstyringsordning, der skal sikre borgere og virksomheder en effektiv, ensartet og bæredygtig administration.

En sammenhængende planlægningsindsats

- Regeringen ønsker, at den fysiske planlægning og de rammer, den sætter for borgere og virksomheders udfoldelse, skal fastlægges så tæt på borgerne som muligt. Den fysiske planlægning varetages i et tæt samspil med andre opgaver, som har stor betydning for arealanvendelsen og den lokale udvikling.

Planlægningsopgaverne skal løses så tæt på borgerne og virksomhederne som muligt. Planlægningen skal have bedre mulighed for at understøtte lokal vækst og udvikling.

Regeringen ønsker derfor, at kommunerne overtager plankompetencen i alle spørgsmål, som indgår i regionplanlægningen i det omfang, der ikke er væsentlige overordnede interesser på spil.

Regeringen vil sikre bedre udviklingsmuligheder for alle egne af Danmark. Med dannelsen af nye stærke kommuner er der skabt grobund for at give disse en endnu større rolle i forhold til deres egne udvikling.

Kommunerne skal derfor selvstændigt kunne stå for en større del af planlægningen.

Kommunerne skal sikre en bedre infrastruktur og erhvervsudvikling. En sammenhængende planlægning skal understøtte vækst og beskæftigelse i Danmark, sikre at mobiliteten er høj, og at vi udnytter vore landskabsmæssige ressourcer fornuftigt og hensynsfuldt.

Decentraliseringen giver kommunen mulighed for at koordinere den fysiske planlægning tæt med miljø, natur, trafik og andre områder og således understøtte den lokale vækst og udvikling.

Den hidtil høje kvalitet i den fysiske planlægning fastholdes. Dannelsen af større og mere bæredygtige kommuner og den tætte dialog med borgerne giver et godt udgangspunkt herfor. Kommuneplanen bliver fremover det samlede dokument for kommunens udvikling og arealanvendelse. Den enkelte borger og virksomhed behøver således kun at slå op i kommuneplanen for at få et overblik over de fysiske rammer for udviklingen af det område, man er interesseret i. Kommuneplanlægningen bliver mere vedkommende for borgerne, og

det kan styrke borgerdeltagelsen. Og staten vil sørge for, at de væsentlige overordnede interesser bliver varetaget i planlægningen, herunder beskyttelse af kysterne, vandforsyning og grundvandsbeskyttelse.

På detailhandelsområdet vil det gennem lovens regler og administration blive sikret, at den nuværende praksis med hensyn til butiksstørrelser og etablering af butikcentre fastholdes.

Kommunerne overtager hovedparten af de anlæg, der kan påvirke miljøet i væsentlig grad (VVM-anlæg). Kommunernes afgørelser om husdyrbrug efter VVM-reglerne skal i en overgangsperiode på 2 år efter ikrafttrædelse godkendes af Miljøministeriet.

En sammenhængende planlægningsindsats

- Kommuneplanen bliver det samlede dokument for kommunens udvikling og arealanvendelse.
- Plankompetencen for alle emner, som indgår i regionplanlægningen, samles i kommuneplanerne i det omfang, der ikke er væsentlige overordnede interesser.
- Kommunerne får som hovedregel ansvaret for anlæg, der kan påvirke miljøet i væsentlig grad (VVM-anlæg). Kommunernes afgørelser om husdyrbrug efter VVM-reglerne skal i en overgangsperiode på 2 år efter ikrafttrædelse godkendes af Miljøministeriet.
- Staten varetager de væsentlige overordnede interesser i planlægningen.
- Staten varetager planlægningen - med indspil fra kommunerne - for større tekniske anlæg af national og regional betydning samt nogle få større anlæg, der må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad (de særligt tunge VVM-anlæg). Staten varetager desuden den overordnede planlægning på natur- og vandområdet.

Bedre betjening af borgerne

- Regeringen ønsker, at borgerne oplever én indgang til den offentlige sektor, som er tilgængelig, når borgerne har brug for råd, vejledning og service.
- Regeringen ønsker en enkel og effektiv skatteadministration, der sikrer borgerne ensartede afgørelser.

Det skal være nemt og nært for borgerne at få service af det offentlige. Borgerne skal kunne henvende sig ét og samme sted – i kommunen – ved de fleste almindelige henvendelser til den offentlige sektor, uanset hvilken offentlig myndighed der har det endelige ansvar for opgaveløsningen.

Borgerne skal ikke være afhængige af offentlige kontorers åbningstider og krav om personligt fremmøde. Borgerne skal have mulighed for at ordne mellemværender med det offentlige, som ikke kræver personligt fremmøde, hjemmefra ved hjælp af digitale selvbetjeningsløsninger.

Den borgerrettede service

For de opgaver, som ikke forudsætter personligt fremmøde, skal digitale selvbetjeningsløsninger gøre det muligt, at borgerne kan indsende oplysninger til eller hente oplysninger direkte i de relevante myndigheders edb-systemer.

Regeringen vil tilskynde kommunerne til at oprette kommunale servicebutikker, der skal være borgernes vejviser og varetage en bred vifte af borgerrettede rådgivnings- og betjeningsopgaver. De kommunale servicebutikker skal kunne løse tværgående opgaver, så borgerne kan få løst sagerne samme sted. Derfor vil regeringen fjerne barriererne for, at servicebutikkerne kan varetage borgerbetjeningsopgaver på tværs af stat, sundhedsregioner og kommuner samt i større omfang gøre det muligt at udveksle oplysninger.

Regeringen foreslår samtidig, at kommunerne skal varetage den umiddelbare borgerbetjening ved udstedelse af pas og kørekort.

Bedre betjening af borgerne

- Forbedrede muligheder for digital selvbetjening vil i endnu højere grad gøre det muligt for borgerne at få ordnet en lang række sager i alle døgnets 24 timer, uden at de skal være afhængige af personligt fremmøde på offentlige kontorer.
- Kommunerne tilskyndes til at oprette en eller flere servicebutikker, der fungerer som vejviser og giver borgerne rådgivning og betjening på tværs af forvaltningsområder og information om kommunens politikker, servicetilbud mv.
- Eksisterende barrierer for, at kommunale servicebutikker kan løse opgaver for andre offentlige myndigheder fjernes, herunder regler for udveksling af personoplysninger.
- Kommunerne får til opgave at varetage en række borgerbetjeningsopgaver på det statslige område, herunder ekspeditionsopgaverne ved f.eks. udstedelse af pas og kørekort samt ændring af skattekort.

En enkel og effektiv skatteadministration

Skatteborgerne skal have en overskuelig skatteadministration, hvor vejledning og information sker med borgerne i centrum. Det gælder om at skabe rammerne for en effektiv opgavevaretagelse med en høj kvalitet. Og man skal have ens behandling, når det gælder skatteadministrationen, uanset om man bor i Frederikshavn eller Frederiksværk.

Skatteopgaven er i dag delt mellem stat og kommune. Der er risiko for dobbeltarbejde, uensartede afgørelser og dobbelt administration. Når man sammenligner det danske skattevæsen med skattevæsenet i de andre lande, er det danske skattevæsen meget dyrere. Det er en opgave, som vi bruger mange flere penge på, end de lande vi normalt sammenligner os med. I Sverige og Finland løses skatteopgaven fx billigere end i Danmark.

Regeringen ønsker at reducere de administrative byrder for virksomheder og borgere gennem en sammenhængende borger- og virksomhedsnær skatteadministration. Kontrollen skal målrettes, så indsatsen koncentrerer sig om de få, som ikke har vilje til at overholde reglerne. Regeringen vil desuden styrke retssikkerheden og ensartetheden i skatteadministrationen, så ens skattesager behandles ens - lige fra udlevering af nye skattekort til behandling af komplekse skattesager for multinationale selskaber.

Regeringen vil skabe en effektiv og sikker skatteadministration. Skatte- og inddrivelsesopgaverne samles entydigt i staten, mens den direkte borgerbetjening varetages i kommunale servicecentre. Det vil sikre en ensartet skatteadministra-

tion af høj kvalitet – og sikre at borgere og virksomheder får ens behandling, uanset bopæl.

Regeringen vil skabe en væsentlig mere enkel struktur med 25-30 skattecentre og en mere enkel klagestruktur med ét skattenævn for hvert skattecenter.

En mere effektiv skatteadministration

- Skatte- og inddrivelsesopgaverne samles i staten.
- Borgerbetjening i kommunale servicebutikker, fx ændring af forskudsopgørelse og udskrivning af skattekort.
- Der etableres landsdækkende servicetelefoner og flere tast-selv løsninger.
- Der etableres 25-30 skattecentre.
- Til afløsning af de nuværende omtrent 200 skatteankenævn etableres en enkel klagestruktur med ét skatteankenævn for hvert skattecenter.

Kultur med lokal karakter

- Regeringen ønsker et rigt og varieret kulturliv, som både hviler på et aktivt lokalt engagement og på varetagelse af nationale kulturpolitiske hensyn. Regeringen ønsker også en klar og gennemskuelig ansvarsfordeling på kulturområdet.

Regeringen ønsker, at borgere i hele landet skal have adgang til kulturtilbud af særlig kvalitet og et stærkt lokalt kulturliv tilpasset lokale ønsker og behov.

Regeringen ønsker at give staten et mere synligt ansvar for kulturlivet i hele Danmark. Staten skal fremover have ansvar for at støtte de områder og institutioner, der har en særlig national opgave eller funktion - fx skuespilskolerne og landsdelsscenerne. Dertil kommer museer med landsdækkende og international betydning. Staten vil øge sit engagement i hele landets kulturliv og støtte synlige kulturelle fyrtårne, der har en særlig kvalitet.

Kulturlivet skal samtidig forankres lokalt. Kommunerne skal have ansvar for at støtte de områder og institutioner, der har en udpræget lokal karakter eller en naturlig lokal forankring. Kommunerne skal derfor overtage ansvaret for de lokale opgaver – fx musikskolerne, egnsteatrene og hovedansvaret for de lokale museer.

Kommunerne overtager en større del af ansvaret for finansieringen af de rytmiske spillesteder. Ansvar for finansieringen af egnsteatrene og de små storbyteatre samles i kommunerne, ligesom ansvaret for den frivillige lokale finansiering af zoologiske anlæg. Staten giver fortsat tilskud til de zoologiske anlæg efter en faglig vurdering. Generelt gælder for de områder, hvor kommunerne får større ansvar, at staten i en overgangsperiode på 4 år overtager det nuværende amtslige økonomiske tilskud, hvorefter dette overføres til kommunerne for at sikre den lokale forankring.

Landsdelsorkestrene har nationale opgaver, men med tilknytning til en bestemt del af landet. De nuværende amtslige tilskud til orkestrene på Sjælland og i Sønderjylland erstattes af et tilsvarende statsligt tilskud. Kommunernes medfinansiering fortsætter uændret.

Kommunerne overtager amternes hidtidige opgaver på fortidsmindeområdet.

Bedre vilkår for kulturen i hele landet

- Kommunerne får større ansvar på kulturområdet.
- Kommunerne får ansvaret for områder og institutioner, der har udpræget lokal karakter – fx musikskolerne.
- Staten får det økonomiske ansvar for områder og institutioner, der har særlig national betydning, fx landsdelsscenerne: Staten vil over hele landet udvælge og finansiere synlige kulturelle fyrtårne, der har en særlig kvalitet.
- Der etableres en overgangsordning, hvor staten i en periode på 4 år overtager amternes hidtidige tilskud og videregiver dette til de pågældende institutioner/områder eller kommuner – blandt andet de rytmiske spillesteder, egnsteatrene og små storbyteatre, Odsherred Teaterskole, zoologiske anlæg mv.

En mere åben offentlig sektor med større medindflydelse og valgfrihed

- Der skal være reelle valgmuligheder til børnepasning, folkeskole, hjemmehjælp og sygehuse. Kvalitet og service skal dokumenteres, og resultaterne offentliggøres.
- Regeringen ønsker at øge borgernes valgfrihed. Valgfrihed forudsætter, at pengene følger borgeren, så hver enkelt borger bliver budt velkommen som en ny kunde frem for at blive betragtet som en ny omkostning.

Valgfrihed forudsætter en bred vifte af tilbud, som det kan være svært at levere i små kommuner.

Reel valgfrihed forudsætter også bedre information og dokumentation af den offentlige service.

Større kommuner giver flere muligheder at vælge imellem. Flere tilbud som borgerne i kommunen har indflydelse på. Bedre og sammenlignelige informationer gør det muligt at føre en målrettet dialog mellem brugerne af de offentlige tilbud og dem, der leverer ydelserne.

Vi ved, at der er stor forskel på effektiviteten og kvaliteten mellem kommuner og mellem institutioner, men vi ved sjældent hvorfor. Regeringen ønsker åbenhed om resultaterne. Vi skal lære af de bedste. Det kan vi kun, når vi ved, hvem de bedste er, og hvorfor de er de bedste. Derfor skal der sættes tempo på processen med at offentliggøre sammenlignelige mål for service og kvalitet. Større og stærkere kommuner må være parate til at blive kigget i kortene. Stat og kommuner skal i fællesskab systematisk følge op kommunernes indsats. Et kommunalt evalueringsinstitut vil understøtte denne proces.

Opstillingen af klare mål og dokumentation af effektivitet og kvalitet giver langt bedre muligheder for en målrettet dialog om den fremtidige offentlige service, så ressourcerne anvendes bedst muligt til gavn for borgerne.

Regeringen ønsker at styrke det lokale og helt nære engagement. Demokratiet skal længere ud end til byrådssalen. Der skal være bedre mulighed for at enga-

gere sig lokalt og få medindflydelse. Demokratiet skal bredes ud, og borgerne skal inddrages aktivt i beslutningerne.

Regeringen vil drøfte med kommunerne, hvordan der kan gives mulighed for bedre inddragelse af borgere og brugere i de lokale beslutninger.

Mere medindflydelse og bedre valgfrihed

- Større kommuner giver en bredere vifte af tilbud at vælge mellem og giver kommunerne mulighed for at stille krav til leverandørerne af offentlig service, der følger borgernes behov.
- Kommunerne skal informere borgerne bedre om deres valgmuligheder.
- Styrket inddragelse af borgerne og brugere.
- Der oprettes et evalueringsinstitut, der systematisk følger op på kommunernes indsats og offentliggør sammenligninger af kommunernes resultater.

Alle medarbejdere følger opgaverne

- Regeringen foreslår, at virksomhedsoverdragelsesloven kommer til at gælde fuldt ud ved strukturomlægningerne.

Med strukturreformen vil den offentlige sektor blive rammen for en endnu mere udfordrende arbejdsplads med attraktive opgaver og bedre mulighed for at specialisere sig.

Men inden den nye struktur er på plads, vil der naturligt kunne opstå uvished og usikkerhed blandt medarbejderne i den offentlige sektor. Regeringen vil skabe trygge rammer om de omlægninger, der skal finde sted.

Regeringen foreslår, at alle overenskomstansatte mv. bliver omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven. De ansatte må som udgangspunkt acceptere at skifte arbejdsgiver og kan ikke betragte arbejdsgiverskiftet som en opsigelse. På den anden side har den ansatte som udgangspunkt ret til at fortsætte ansættelsen hos den nye arbejdsgiver på de hidtidige vilkår.

På dette lovgrundlag ønsker regeringen, at der for de medarbejdere, der bliver berørt af opgaveflytninger, hurtigst muligt bliver taget stilling til deres placering.

Tilsvarende ønsker regeringen at sikre, at tjenestemandsansatte, der overgår til ansættelse i den nye struktur, opretholder de samme vilkår som under den nuværende struktur.

Overgangsordningerne på blandt andet social-, undervisnings-, kultur- og erhvervsområdet indebærer, at ansatte på en lang række selvejende og private institutioner ikke umiddelbart bliver berørt af strukturreformen.

Øvrige forhold

Det tyske mindretal

Regeringen vil sikre det tyske mindretal fortsat gode vilkår for kulturelt og socialt arbejde. Regeringen vil videreføre de økonomiske tilskudsordninger, som støtter mindretallets arbejde i dag. I det omfang mindretallet ikke vil kunne opnå politisk repræsentation på kommunalt eller regionalt niveau efter en strukturreform, vil regeringen komme med konkret forslag til, hvordan hensynet til en fortsat inddragelse af mindretallet kan imødekommes.

Den statslige regionale forvaltning

Som konsekvens af den foreslåede struktur- og opgaveændring oprettes fem nye regionale statslige kontorer, der varetager de opgaver inden for tilsyns- og klagesagsbehandling mv., som de 15 statsamter og Den Sociale Sikringsstyrelse varetager i dag. Hermed vil der være skabt en enkel og ensartet tilsyns- og klagestruktur for hele landet. Herudover vil de statslige kontorer varetage sekretariatsbetjeningen af jordbrugskommissionerne.

For at opnå en enklere borgerbetjening vil der blive ændret i opgavefordelingen på det familieretlige område. Alle opgaver vedrørende *indgåelse* af ægteskab samles i kommunerne. Alle opgaver vedrørende *opløsning* af ægteskab samles i de nye statslige kontorer, sådan at sager kun fortsætter til domstolene i de tilfælde, hvor der ikke kan opnås enighed mellem parterne. På adoptionsområdet vil de nye statslige kontorer overtage både amternes og statsamternes adoptionsopgaver, sådan at der fremover bliver en samlet sagsbehandling.

Øvrige opgaver

I forlængelse af de foreslåede ændringer i opgavefordelingen, ønsker regeringen at samle naturligt sammenhængende opgaver og derigennem skabe større enkelhed, kvalitet og samarbejde i opgaveløsningen.

- Alle færgeruter, der ikke i dag varetages af staten, overgår fuldt ud til kommunerne
- Ansvar for havne, der i dag har delt amtsligt og kommunalt driftsansvar, samles i kommunalt regi
- Ejerskabet af lufthavne, der i dag har delt amtsligt og kommunalt ejerskab, varetages kommunalt

- De nuværende regionale opgaver vedrørende kystbeskyttelse overgår til kommunerne
- Centrene for udviklingsmidler, som i dag er amtslige, placeres i staten og forankres i pædagogiske Centre for Videregående Uddannelser (CVU)
- De nuværende amtslige folkeoplysningsaktiviteter og -forpligtelser overgår til kommunerne
- Administrationen af tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ) i særligt følsomme landbrugsområder placeres fremover i staten. Kommunerne skal fremover varetage udpegningen af særligt følsomme landbrugsområder og formidling af MVJ-aftaler.

Læs mere

I tillæg til dette udspil til Det Nye Danmark udsender regeringen et bilagsbind, hvori de enkelte områder uddybes. Man kan også læse mere på udspilletts hjemmeside, www.detnyedanmark.dk